

Mathias på 4 år vil spille Toy Story, mens hans mor, Annette, vil bruge pc'en til slægtsforskning. Peter vil gerne kunne ordne alle bankforretninger og regninger hjemmefra via Internettet. Derfor har familien valgt at købe en multimedie-maskine, der kan lidt af det hele.

MICHAEL VALGTE EN SPARE-MODEL. MØD HAM PÅ SIDE 8.

SVEND ÅGE KØBTE EN GIGANT-PC. MØD HAM PÅ SIDE 10.

PETER, ANNETTE OG MATHIAS VALGTE EN FAMILIE-PC. MØD DEM PÅ SIDE 9.

STOR INDKØBSGUIDE:

SÅDAN HAR VI VALGT VORES NY PC

Hvilken pc skal du vælge? *Komputer for alle* sendte en studerende, en familie og en lottomillionær på shoppingtur. I indkøbsguiden på de næste mange sider kan du se, hvad de kom hjem med. Og du får svar på, hvilken pc, printer, mus og modem der passer til dig.

Inden du køber den flotte og dyre pc, ekspedienten prøver at prakke dig på, skal du vide, at du ved at forberede dig bare et par timer kan spare tusinder af kroner. Du behøver ikke vide alt om RAM, DOS og megahertz for at gøre et fornuftigt computerkøb - præcis som du heller ikke skal være mekaniker for at gøre et godt bilkøb. Men pc-markedet er i dag så uoverskueligt, at du risikerer en klam næse, hvis du ikke forbereder købet hjemmefra. ▶

Gem regninger og bon'er fra dine køb. Din garanti er ikke meget værd uden.

Er der lagt programmer ind på din nye computer, eller skal du selv bakse med det? Spørg, før du køber.

Hvis du kender et pc-gen, så bed ham eller hende om at gå med dig ud at købe ny computer.

► Det sværeste er ikke, som mange tror, at gennemskue alle de tekniske detaljer og begreber. Det er langt sværere at finde ud af, hvad du egentlig har brug for. Og specielt hvad du *ikke* har brug for.

Er du ligeglad med computerspil og muligheden for at se videoklip på skærmen, er det spild af penge at købe 3-d-grafikkort og andet dyrt udstyr til netop dét. Og er din telefonregning voldsom i forvejen, skulle du måske udskyde købet af et modem. Vær opmærksom på, at du altid kan købe og installere ekstraudstyr på et senere tidspunkt, uanset hvad ekspedienten påstår.

Før købet skal du se dig lige så godt for, som før du køber ny bil. Undersøg markedet, forlang en prøvetur og prut om prisen.

Find den bedste forretning til netop dit behov. Et godt sted at begynde er at finde en butik, der passer til dit behov.

Radio/tv-kæder som Fredgaard, Fona og Merlin har god service og fine garantiordninger. Ekspedienterne ved dog normalt ikke specielt meget om computere, fordi de også skal sælge stereoanlæg, parabolantennener og fjernsyn. Computerne er her tit mærkevarer som IBM, der generelt er lidt dyrere end gennemsnittet, men her findes også slagtilbud. Du bør vælge en radio/tv-kæde for bekvemmelighedens skyld.

I specialforretninger, som kun sælger computere, er priserne ofte lavere. Du skal dog se dig bedre for. Servicen er nogle gange dårlig, ►

SPARE-MODEL

DEN BILLIGE LØSNING KAN BETALE SIG

»Jeg læser på universitetet og har ikke råd til en dyr computer. Derfor har jeg valgt en spare-

model uden lyd, printer, modem og dyr indmad. Så slipper jeg også for en større telefonregning, som et modem sikkert ville give mig. Jeg kan printe mine opgaver hos en kammerat eller på studiet. Til tekstbehandling er dén her model perfekt. Hvis jeg senere får tid og råd, kan jeg jo altid udbygge den til multimedie-brug.«

14" FARVESKÆRM: 1620,-
 GRAFIKKORT: 349,-
 8 MEGABYTE RAM: 349,-
 8xCD-DREV: 749,-
 WINDOWS 95: 795,-
 PENTIUM 133 PROCESSOR: 999,-
 850 MEGABYTE HARDDISK: 1150,-
 DISKETTEDREV: 299,-
 KABINET: 300,-
 TASTATUR: 199,-
 MUS: 49,-

FAMILIE-MODEL

VI DELES OM VORES NYE COMPUTER

»Vi har købt en multimedie-pc, som vi alle tre kan have glæde af. Den er

stor nok til at kunne bruges i hvert fald to eller tre år uden at blive forældet. Vi har tilmeldt os homebanking, så vi kan styre vores bankforretninger hjemmefra, og det skal også blive sjovt at komme i gang med slægtsforskning. Modemet er et såkaldt 33.600 baud.

Mathias vil spille computerspil, og derfor har vi fået et lille joystick og et sæt højtalere med. Vi valgte den nye MMX-processor, fordi den kun var lidt dyrere end den gamle

Pentium Pro, og fordi den er specielt egnet til multimedie og spil. De 2,1 gigabyte på harddisken er i hvert fald nok, og bliver de 16 megabyte RAM for lidt, kan vi altid købe mere. Farveblækprinteren var på tilbud og passer fint til det, vi skal bruge den til. Windows 95 og tekstprogrammet Word skal vi have, så for os var en pakkeløsning, hvor der også fulgte Internetadgang med, det helt rigtige.«

33.6 MODEM: 1125,-
 12xCD-DREV: 895,-
 PENTIUM MMX 166 PROCESSOR: 2495,-
 DISKETTEDREV: 299,-
 SOUNDBLASTER 16 LYDKORT: 495,-
 2.1 GIGABYTE HARDDISK: 2495,-
 16 MEGABYTE RAM: 725,-
 MINITOWER: 595,-
 15" FARVESKÆRM: 2370,-
 GRAFIKKORT: 499,-
 2x40 WATT HØJTALER: 199,-
 TASTATUR: 299,-
 MUS: 199,-
 PROGRAMPAKKE: WINDOWS 95, MS ENCARTA, WORD 7.0 + 30 DAGES GRATIS INTERNETADGANG: 1125,-
 BUBBLE-JET FARVEPRINTER: 1595,-
 MINIJOYSTICK: 149,-

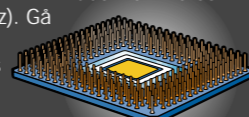
Er der kabler med til dit nye modem? Spørg i butikken, før du går.

De afbildede modeller er eksempler, og priserne er vejledende.

DET SKAL DU VIDE, FØR DU KØBER NY PC

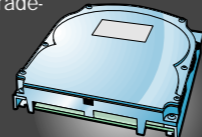
Computer-annoncer er ofte fulde af mærkelige udtryk, forkortelser og engelske begreber. Her får du det hele forklaret sammen med dagens standarder og priser.

PROCESSOR
 Processoren er computerens hjerne, hvor alle udregninger foretages. Jo større processor, jo hurtigere arbejder maskinen. Standard i dag er Pentium Pro og Pentium MMX. Ydeevnen måles i megahertz (MHz). Gå ikke under 133 megahertz. Pris fra ca. 400 kr.

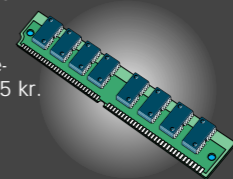
KOMPUTER FOR ALLE 10/97

HARDDISK
 Harddisken er computerens langtidshukommelse. Her gemmes programmer, spil og alt andet, når du slukker pc'en. Standard i dag er ca. 2 gigabyte. Du kan altid udvide og opgradere harddisken efter behov. Pris for 2 gigabyte harddisk fra ca. 2400 kr.

KOMPUTER FOR ALLE 10/97

RAM
 RAM - Random Access Memory - er computerens korttidshukommelse. Har du for lidt RAM, går alting i sneglefart. Forlang minimum 16 megabyte RAM. Prisen på RAM falder i samme tempo, som kravene stiger. Pris for 16 megabyte RAM ca. 725 kr.

CD-ROM-DREV
 Aflæser indhold på cd-rom'er. Næsten alle spil og programmer leveres i dag på cd-rom. Er der ikke plads i dit kabinet, kan du få et eksternt drev. Standard er 8x speed. Cd-rom står for Compact Disc Read Only Memory. Pris fra ca. 700 kr.

HURRA, JEG HAR VUNDET EN MILLION I LOTTO!

»Jeg har lige vundet en million kroner i Lotto og

har købt en fabelagtig computer. På dette vidunder vil jeg selv skrive, redigere og layoute ornitologforeningens blad. Ja, I har nok gættet, at min store interesse er fugle. Jeg glæder mig til at tage det digitale kamera med ud i naturen. Når jeg kommer hjem, kan jeg overføre

de vingede væsener direkte fra kameraet og ind i computeren. Her kan jeg, takket være de 64 megabyte RAM, jonglere rundt med billederne, selv om de fylder flere megabyte stykket. Skærmen på 20 tommer er behagelig at arbejde ved, og det ergonomiske tastatur og den trådløse mus er gode for hænderne. Jeg har fået en såkaldt tapestreamer med, som hele tiden tager en kopi af mit arbej-

de, hvis strømmen skulle ryge. Desuden har jeg købt en utagelig SyQuest harddisk, som jeg kan sende direkte til trykkeriet med bladet liggende på. Med farveskanneren kan jeg skanne andres fuglefotos hurtigt og nemt, og cd-brænderen købte jeg, fordi jeg på et tidspunkt vil lave mit eget fugleleksikon på cd-rom. Jeg købte også et

ISDN-modem, som er langt hurtigere end et almindeligt modem. A3-printeren skal jeg have, fordi jeg vil kunne se siderne i bladet på tryk, før jeg sender dem videre. Kabinettet er stort, men lydisoleringen fungerer perfekt. Både joystick og højtalere er af en god kvalitet, så jeg kan spille de nyeste spil. Selv en redaktør af et ornitologblad har jo lov til at have det sjovt!«

► og det er ikke altid, der følger programmer og brugervejledninger med på dansk. Vælg specialforretningen for prisens skyld, men tag dig i agt, hvis du ikke har lidt forstand på computere i forvejen.

I de seneste år er der skudt en ny type forretninger op: Elektroniske varehuse. De indkøber store partier af den samme vare og kan derfor sælge billigt. Forretninger som Super Radio og PC World har tit gode tilbud, men her kan du risikere at møde et hav af dingener og teknisk snak. Vælg det elektroniske varehus for prisens skyld.

Sæt dig grundigt ind i priser og pc-markedet. Du skal ikke hoppe på det første »supertilbud«, du ser. Gå i mere end en butik, og vær ikke bange for at spørge om priser eller få ting forklaret. Følger der en printer med i prisen? Giver I rabat, hvis jeg køber flere ting her? Er der lyd på maskinen?

To computere med så godt som identisk indhold kan ofte koste flere tusinde kroner mere eller mindre på den anden side af gaden. Godt nok tager det lidt tid at shoppe, men du køber vel heller ikke en ny bil uden at have set dig om?

I de fleste forretninger står computerne tændt. På skærmen flimrer et program, der demonstrerer, hvad pc'en kan. Gør som ved et bilkøb: Bed om en prøvetur!

Få ekspedienten til at starte et par programmer op, og se, om det går hurtigt og glat. Er tastaturet behageligt? Ligger musen godt i ►

I ALT KR. 98.744,-

PROGRAMMER:
WINDOWS 95: 795,-
MS WORKS 4.0 DK: 1625,-
PHOTOSHOP 4.0: 3113,-
QUARKXPRESS 4.0: 9625,-
1 ÅRS INTERNET-ABONNEMENT
+ PROGRAMMER: 995,-

20" FARVESKÆRM: 13.249,-

2x100 WATT HØJTALERE: 499,-

CD-BRÆNDER: 3249,-

200 MEGABYTE SYQUEST: 2499,-

ISDN 33.6 MODEM: 3999,-

ERGONOMISK TASTATUR: 599,-

TRÅDLØS MUS: 499,-

A3 S/H LASERPRINTER: 24.999,-

DIGITALT KAMERA: 4295,-

A4 SKANNER: 1500,-

HIGH TOWER M/LYDISOLERING: 1595,-

BACKUP-TAPESTREAMER: 5249,-

18xCD-DREV: 1095,-

PENTIUM MMX 233 PROCESSOR: 5390,-

6,5 GIGABYTE HARDDISK: 3195,-

DISKETTEDREV: 399,-

64 MEGABYTE RAM: 4394,-

KØLEBLÆSER: 499,-

SOUNDBLASTER AWE 64 LYDKORT: 1395,-

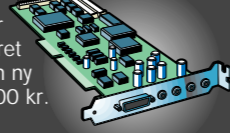
3D-GRAFIK/TV-TUNERKORT: 2995,-

JOYSTICK: 998,-

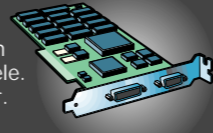
DISKETTE-DREV
Du kan både skrive og slette data på en diskette – det er den store fordel i forhold til cd-rom-skiverne. Til gengæld kan en diskette kun indeholde 1,44 megabyte. Indbygget diskettedrev er en selvfølge på alle nye computere. Pris fra ca. 300 kr.

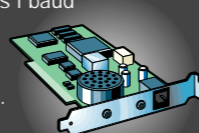
LYDKORT
Uden et lyd kort kan du kun høre små bip fra computerens indbyggede højtalere. Standarden sættes af de såkaldte Soundblaster-kort, men der findes mange slags. Der bør være installeret ét på forhånd i en ny pc. Pris fra ca. 500 kr.

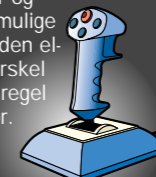
GRAFIKKORT
Uanset om de kaldes video-, skærm- eller grafik kort, er disse indstikskorts funktioner at fortælle skærmen, hvad din computer laver. Der findes typer specielt egnet til 3-d-spil, grafik, video og nogle, som kombinerer det hele. Pris fra ca. 300 kr.

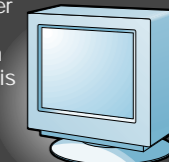
INTERNET MODEM
Modemet overfører data til og fra en telefonforbindelse. Et internt modem fylder ikke på skrivebordet og optager ingen ledningsport bag på computeren. Hastigheden måles i baud (udtales »bøx«). Standard i dag er 33.600 baud. Pris fra ca. 600 kr.

JOYSTICK
I nogle typer spil, fx flysimulatorer og skydespil, er et joystick et langt bedre styreredskab end tastatur og mus. Joysticks fås i alle mulige udformninger med eller uden elmotor, men der er stor forskel på kvaliteten. Som hovedregel får du, hvad du betaler for. Pris fra ca. 150 kr.

SKÆRM
En computerskærm er i princippet bygget som en fjernsynsskærm, blot med en højere opløsning – dvs. bedre kvalitet. Standard i dag er 15 tommer farveskærm, men du kan få helt op til 21". Pris for 15" farveskærm fra ca. 2000 kr.

Tager de telefonen i butikken, når den ringer? Det kan jo være dig, der ringer næste gang.

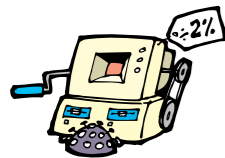
Skal du have et nyt lyd- eller grafik kort, og bruger du Windows 95? Så køb kun ét med »plug & play«-funktion. Det er nemmest.

Beskyt din pc mod sygdomme. Forlang at få et anti-virus program med i købet.

STIL ALLE DE DUMME SPØRGSMÅL

Er der noget, du ikke forstår, er du nok ikke den eneste. Den kloge pc-køber spørger om alt ...

Køb ikke splinterne produkter. Vent, til der er gået et par måneder – så kommer der nemlig rabatter på.

Spørg, om der skal bruges en driver til Windows. Få en præcis forklaring. Hvis ekspedienten ikke har tid, så find en anden butik.

Er du i tvivl om, hvorvidt du har brug for en ny pc? Så lej én. Det er en billig måde at finde ud af det på.

► hånden? Husk også at spørge om, hvilken hjælp der er, hvis pc'en strejker. Hør, om de har en hotline. Du finder masser af tilbud i aviser, neres computersektioner og i computerblade. Radio/tv-kæder som Fredgaard, Fona og Merlin har desuden tilbud i deres annonceviser. Specialforretningerne har for det meste et egentligt katalog med prislister.

På et eller andet tidspunkt går pc'en måske i stykker. Tit er det nok at geninstallere programmet eller spillet – at starte på en frisk. Hvis det ikke er nok, bør du prøve at geninstallere hele Windows. Hvis det heller ikke hjælper, bør du bruge fantasien, inden du sender maskinen til en dyr reparation. Har du i det hele taget tændt for strømmen? Er der en blækpatron i printeren? Flimrer billedet på skærmen, fordi du har indstillet drejeknapperne forkert?

Et års garanti på alle nye produkter. Ifølge købeloven har alle nye produkter et års garanti. Ligeledes gælder købeloven også for pc'er og computer-tilbehør. Vær ikke bange for at brokke dig. Din garanti omfatter fejl og mangler, men ikke slid eller forkert installering af programmer.

Du har kun krav på at få pengene tilbage, hvis der er mangler, og forretningen ikke kan ombytte til en tilsvarende vare. Du har ikke krav på otte dages fortrydelsesret, som mange tror, men i mange forretninger giver de dig muligheden alligevel. Spørg altid om alt, før du køber! ■

Kan min nye pc sende e-mail til min ven, som har en Macintosh?

Ja, e-mail og surfen på nettet virker ens på pc og Macintosh. Men det er kun tekster og billeder, du kan sende. Hvis du vedlægger et pc-program til e-mailen, virker det ikke til Macintosh.

Nej, det kan du ikke. Det gjorde man godt nok engang, men for at kunne køre moderne programmer skal både skærmen og den elektronik, der styrer den, være af typen Super-VGA. Og det er et fjernsyn ikke.

Kan jeg bruge mit fjernsyn som skærm?

Skal computeren være tændt for at modtage e-mail?

Nej, din pc behøver ikke at være tændt. Når du har en e-mail-adresse, sørger en stor computer hos din Internet-udbyder for at modtage og gemme dit elektroniske brev. Det virker, ligesom hvis pakkeposten har været forbi dit hus, mens du ikke var hjemme. Når du senere får tid til at læse din e-mail, ringer du din netudbyder op og »henter din pakke«.

Det tredje ben er til jordforbindelsen. Hvis du ikke har en stikkontakt med plads til jordbenet, skal du enten bede forhandleren om nogle andre ledninger eller montere et almindeligt tobenet stik. Jordbenet er først og fremmest vigtigt, hvis den nye pc skal køre i netværk med andre pc'er.

Hvorfor er der tre ben på 230 voltsledningen?

Hvad er en bambusmaskine lavet af?

»Klon« og »bambus-pc« er øgenavne for de billigste computere på markedet. Pc-kloner er altid billige efterligninger af mærkevarer og for det meste bygget i Asien – deraf øgenavnet.

Kan min computer lave festsange i farver?

Din pc kan lave masser af farver. Men hvis din printer kun kan skrive ud i sort/hvid, hjælper det jo ikke meget.

Kan mit CD-drev spille musik fra radioen?

Nej, et CD-drev kan kun spille musik fra den cd, som ligger i. Til gengæld kan drevet fint spille almindelige musik-cd'er.

Er der Internet på nye pc'er?

Internet-adgang kræver – ud over en computer – en telefonforbindelse, et modem og et program, som kan kommunikere med de andre computere på nettet. Om pc'en er ny eller gammel, har kun betydning for hastigheden, hvormed du henter data ned fra nettet. Ud over den almindelige lokale telefontakst pr. minut koster det et månedligt gebyr at komme på Internettet. Gebyret betales til firmaer som fx CyberCity eller Tele Danmark.

Er de høje kabinetter bedre end de brede?

Kabinettets udseende har ingen indflydelse på, hvad computeren kan. Der er dog forskel på, hvor meget udstyr der er plads til inde i kabinettet. De smalle og høje kaldes tower-kabinetter. I dem er der plads til ekstra udstyr. Har du ikke brug for det, kan du nøjes med et mini-tower, som er nummeret lavere. Den sidste type er de lave og brede, kaldet desktop.

Er der forsikring på alle nye computere?

Før du køber en pc-forsikring, bør du læse betingelserne grundigt igennem. Har du en indboforsikring i forvejen, dækker den nemlig sandsynligvis også computere. Vær opmærksom på, at forsikringen altid dækker computerens salgsværdi på det tidspunkt, hvor den bliver stjålet eller skadet. Forsikrings-selskabet ser ikke på, hvad du i sin tid har betalt for pc'en fra ny af.

Sørg for at putte manualer, disketter og alt det andet, der følger med din nye computer, i en kasse eller pose. Så ved du altid, hvor det er.

Køber du en pc med en Pentium-processor, så spørg, om den er af MMX-typen. De er lidt dyrere, men også betydeligt hurtigere.

EKSTERNT MODEM
På et eksternt modem kan du på en række lys-dioder se, når modemmet arbejder. Det kan virke betryggende, fordi du så véd, hvornår telefonregningen tikker. Ulempen er, at det optager et af udvidelsesstikkene bag på kabinettet og fylder på skrivebordet. Pris fra ca. 700 kr.

BLÆKPRINTER
En blækprinter er en billig printer-løsning, der dækker langt de flestes behov. Den printer ved at sprøjte blæk på papiret. Køb en farveprinter – merprisen i forhold til en sort/hvid-printer er ubetydelig. Pris fra ca. 900 kr.

LASERPRINTER
Laserprinteren arbejder hurtigt og giver udskrifter i meget høj kvalitet. Den fungerer ved, at en lille laserstråle brænder tonerpulver fast på papiret. Laserprintere falder lige nu 50 pct. i pris om året. Pris for sort/hvid-laserprinter fra ca. 3000 kr.

HÅNDSKANNER
Når du fører håndskanneren hen over en bog eller et stykke papir, »læser« den tegn, grafik og billeder og sender dem ind i din computer. Du kan herefter arbejde videre med emnerne i dine egne programmer. Fordelen er mobilitet. Pris fra ca. 800 kr.

BORDSKANNER
Den flade bordskanner fungerer som en kopimaskine, men sender emnet ind i pc'en i stedet for ud på papir. Den optager en del plads på skrivebordet. Priserne er faldet drastisk det seneste år, og du får nu rimelig kvalitet for få penge. Pris fra ca. 1100 kr.

DIGITALT KAMERA
Et digitalt kamera lagrer fotos på en diskette i stedet for på en almindelig filmrulle. Billederne kan overføres fra kameraet direkte til computeren. Billedkvaliteten kan dog endnu ikke måle sig med traditionelle kameraer, men du slipper for udgiften til film. Pris fra ca. 2500 kr.

